אוצרות קאמארנא

מאוצרות התורה של רביה"ק מקאמארנא

יו"ל ע"י מכון 'אוצרות קאמארנא' שע"י מרכז מוסדות קאמארנא • בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א • בית שמש

גיליון רעא

פרשת תולדות ה'תשפ"ז

אוצר הזהב

אוצרות הפרשה במשנת רביה"ק
מבוארים בשפה שוה לכל נפש

אבני אוצר

פנינים על סדר הפרשה
מתוך אוצר ספרי רבותינו

ענין 'יעקב ועשו' נתפרש בספה"ק **זוהר חי** (זוה"ק בראשית ח.) על שני היצרים באדם, היצר הטוב [בחינת חסדים, ביטול] והיצר הרע [בחינת גבורות, הרגשה], אשר שניהם נצרכים לו לעבודת הבורא ית', כי הם בחינת 'חסדים וגבורות' שבדעת, עד שגם היצה"ר הנקרא שד נהפך מלאך קדוש המסייע להתעגג על ה'.

וזה לשון רבינו הקדוש: **ונבאר עתה שורש ענין יצ"ט ויצה"ר, כי נראה מדברי חז"ל כי הם השומרים את האדם ומייעצים אותו לטובה, ובמקום אחר נראה כי יצ"ט מלאך ויצה"ר שד.** אך דע, כי 'עץ הדעת' כולל 'חסדים וגבורות', כי שורשו מן הדעת הכולל חסדים וגבורות, **אשר בקדושה שניהם טובים, ויצר של הגבורות קדוש וגדול יותר מן החסדים, אבל הדעת בשורשו קדוש, אבל כשמתפשט הדעת מן החזה ולמטה יכולין החיצונים לינק משם,** ובכל קו אמצעי מכריע הוא עץ הדעת בין באצילות שהוא כולו טוב ובין בבי"ע עץ הדעת טוב ורע, כי יש בו טוב מה שיונק מן הקדושה, ויש בו רע מה שיוציא ומאיר לחוץ ויונקים ממנו החיצונים כו'.

> "שהחסדים ממתקין הגבורות, כן יצ"ט אחר הכנסו ממתק את היצר הרע ויכול לאחזרא ליה משד למלאך והנשמות קדושות שכבר נטהרו נעשה להם לבושים מכתנת אור ושניהם נקראים מלאכים קדושים, כי הגבורות נעשו שד, ובהסיר הרע מהם חוזר למלאך טוב והיצר הרע נעשה טוב גמור יצר טוב מסייע הרבה לעבודת השם יתברך בהפוך כל מדות רעות לאהבה בתענוגים להתעגג על ה'"

כי אדם יוכל להיות עובד הש"י בתענית ופרישות ובטהרה ולומד כל היום בתפילין ומתפלל בדביקות ואהבה ואור וחיות אעפ"כ אל יאמין לעצמו כלל כי כשמבחינין עבודתו למעלה אזי אפשר שלא ישאר לו כלום, כי בהעלם ענינו כוונתו להיות רב ורבי ורבן, ובקל יוכל לידחות כמו שאמר מרן **הריב"ש טוב:** דא שווער איך אייך [-כאן אני נשבע לכם] שיש איש בעולם ששומע תורה מפי הקב"ה ושכינתיה, לא מפי מלאך ולא מפי שרף, ואינו מאמין בעצמו שלא ידחה מאת הקב"ה ח"ו, כי בקל יוכל לדחות מאת הקב"ה לנוקבא דתהומא רבא ר"ל.

וזהו 'לא בשמים הוא' בעת שיש לו מוחין והרחבות הדעת לא יאמין לעצמו, ולא מעבר לים כשנופל למטה במחשבות לא זכות ר"ל, 'כי קרוב אליך הדבר מאד' בזמן ש'בפיך ובלבבך לעשותו' דייקא ולא לשום דבר חיצוני חלילה אכ"ר, כי כשנכנסין מוחין דאבא [-בחינת ביטול] 'אין', בטל ומבוטל כחרס הנשבר, שפל ונבזה מכל בריה שבעולם, ממש בלב אמת, אזי אין שום יצר ומחשבה זרה יכולה לשלוט עליו. אך בהיות מוחין דאמא [-בחינת הרגשה] עדיין נצטוה אז 'ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו' שלא ישלוט בו היצר הרע ויגרום פירוד גדול בין היצרים.

כי באמת צורך בשניהם לעבודת הש"י וצריכין להיות כלולין ביחד ובשורש אחד אכ"ר, ועל ידי חטא אדה"ר ירדו הגבורות תחלה ולא נמתקו ע"י החסדים ומזה נעשה רשע ערום שמקדים יצר הרע לפני יצ"ט י"ג שנים, וכיון שנתפשטו הגבורות בתחלה ואין שם עדיין התפשטות החסדים החיצונים נאחזין בהם.

והנה כשחטא אדם במוח דעת מוח הכולל חו"ג אותה קליפה דנגה נתאחזה בהם ולקחה וגנבה אותן האורות, ואז קליפות נגה נעשה 'עץ הדעת טוב ורע', **לפי שהחסדים לעולם נשארין טוב והם מלאכים קדושים ממש ממונים על צבא השמים, אך בודאי שיש בהם רע כל שהוא, לא מפאת עצמן, כי הם קדושים, אך התפשטות הגבורות כשנאחז בהם הרע חזרו להיות שדים, 'שד' מ'שדי' וחסר בהם נקודת יוד,** וכל תוקף השמרים והקליפות נדבקו בהם והם רובם רע ומיעוט טוב ונקרא קליפות נגה 'עץ הדעת טוב ורע', 'חסדים וגבורות'.

וכשהאדם נולד הנה אותה הנפש שלו צריכה לברר אותן הניצוצין המגיע לחלקו שנפלו ממנו ע"י חטא אדה"ר בקליפות נגה אשר זה כוונת לידת אדם בעוה"ז וע"י המצות מברר אותן חלקים שנפגמו ונפלו לשם. והענין, כי אב ואם מביאין אותו הנפש בזכותן מלמעלה כי כפי הזכיות והמצות האיש והאשה ימשיכו נפש אל הולד ההוא המתייחס אל אותן המצות שעשו אז, וגם אפשר שיהיה דומה אל שורש נשמתן, וגם אביו ואמו גרמו במעשיהן לברר קצת ניצוצין מן קליפות נגה שנעשה לבוש אל הנפש ההוא זך. וכשנולד נכנס בו יצה"ר גבורות של עץ הדעת שהם רוב רע וכל הרע והקליפה אינה נאחז אלא בגבורות ולכן הוא שד, ובדעת דיניקה כולם יש בהם אחיזת החיצונים, אף החסדים הם יצה"ר וקליפות נגה מדעתה ומרצונה עושה מלבושין לנפש כדי לצוד את הנפש לחלקה בסוד כתנת עור, והלבוש הנעשה לנפש מצד הגבורות אשר בקליפות נגה הם מלאים רע וקליפות וסיגים.

אך בבא היצר טוב שהוא לבוש החסדים תיכף נקרא 'טוב' כי כבר נתרחקו מן הרע ואין הרע שולט בהם כלל, והם כדוגמת איש ואשה, **שהחסדים ממתקין הגבורות, כן יצ"ט אחר הכנסו ממתק את היצר הרע ויכול לאחזרא ליה משד למלאך והנשמות קדושות שכבר נטהרו נעשה להם לבושים מכתנת אור ושניהם נקראים מלאכים קדושים, כי הגבורות נעשו שד, ובהסיר הרע מהם חוזר למלאך טוב והיצר הרע נעשה טוב גמור יצר טוב מסייע הרבה לעבודת השם יתברך בהפוך כל מדות רעות אהבת רעות לאהבה בתענוגים להתעגג על ה',** והוא עצמו 'קין והבל', 'עשו ויעקב'.

ויהי רעב בארץ מלבד הרעב הראשון אשר היה בימי אברהם וגו' (כו, א).

במדרש רבה (סד, א), 'ויהי רעב בארץ', 'יודע ה' ימי תמימים' (תהלים לז, יח-יט) זה יצחק, 'ונחלתם לעולם תהיה' 'גור בארץ הזאת' (להלן פסוק ג), 'לא יבושו בעת רעה' ברעתו של אבימלך, 'ובימי רעבון ישבעו' 'ויהי רעב בארץ'.

המדרש רבה הזה יפורש על פי מה שכתב רבינו מקאמארנא זצ"ל בספרו היכל הברכה (דף קמז ע"א), וזה דבריו, האי 'מלבד הרעב הראשון אשר היה בימי אברהם' אין לו שחר, וכי סלקא דעתך דזה הוא עצמו הרעב שהיה בימי אברהם שהוא יותר ממאה ושלשים שנה. אלא דעיקר רעב כשפוגמין באיזה מדה ומונעין השפע ממדה זאת נמשך הרעב, כי נפסק שפע של מדה זאת. ובימי אברהם פגמו בחסד, והוצרך אברהם לירד למצרים למקום שיש נפילות אהבה רעות ערות הארץ שטופי זמה, ובירר משם רכוש רב על ידי שעמד בנסיון, והעלה מיין נוקבין ותיקן את המדה, ונתבטל הרעב. ובימי יצחק היה הרעב שפגמו בגבורה ברציחה וכעס ואש בגאוה, היה רעב מזה המדה, וזה הרעב של יצחק היה מלבד הרעב הראשון שהיה בימי אברהם, שגם הרעב של אברהם היה גם כן בימי יצחק, כי פגמו גם במדת החסד, ולכן רצה יצחק לירד למצרימה, לתקן רעב ויובש שפגמו במדת החסד רעב של אביו, ואמר לו הקב"ה אתה עולה ואתה תתקן במקומך, עכלה"ק.

והענין הוא שהקב"ה מגלגל הניצוצים הק' למקומו של הצדיק שיתקנם להעלותם בלי שיצטרך לילך ולנוד אחריהם, ובזה יפורש המדרש, 'יודע ה' ימי תמימים' זה יצחק שהוא עולה תמימה (עיין מתנות כהונה), 'ונחלתם לעולם תהיה' 'גור בארץ הזאת', רצה לומר ש'נחלתם' היינו הניצוצות הק' לעולם הוא מעלה אותם ומתקנם אף שהוא 'גר בארץ הזאת', והם הניצוצות הק' המה בארץ אחרת, 'לא יבושו בעת רעה' ברעתו של אבימלך, שפגם במדת יצחק גבורה, ויצחק אינו בוש כי הוא מתקנו, 'ובימי רעבון ישבעו' 'ויהי רעב בארץ', שהוא מתקן הפגם ונעשה שבע בעולם, ודו"ק.

(אור מלא - קאסאן)

ויהי אך יצא יצא יעקב מאת פני יצחק אביו וגו' (כו, ל).

כתב דודי מו"ר הרב הקדוש מו"ה צבי מזידיטשוב זלה"ה בספרו עטרת צבי לצדיק פ' וישב, 'ויהי אך יצא יצא יעקב מאת פני יצחק אביו ועשו אחיו בא מצידו' אמרו בזהר (ח"א דף קמד ע"א) אל תקרא מצידו אלא מצדו. ר"ל כש'יצא יצא יעקב' שהוא בר ישראל 'מאת פני יצחק אביו' שהוא עבודה מתוך אהבה, בשברון לבו הכשר באמונה ובטחון שהוא בחינת פנים, וכן כשיצא מבית המדרש מלימוד תורה לשמה, ואם הוא סובר בדעתו שיצא שסובר הוא שיצא ידי חובתו, שהוא מעט ישות בלבו, אז תיכף ומיד 'ועשו' יצר הרע נעשה לו 'אחיו', ו'בא מצידו'. והמשכיל דקדושה יבין שכן הוא האמת.

(בן ביתי)

בהיכל מלכים
הנהגות ומנהגי הבעש"ט הק' ותלמידיו זי"ע
מלוקטים מתורת רביה"ק מקאמארנא זי"ע

נערך ע"י הרה"ג ר' יוסף מאיר סאפרין שליט"א

וְקַח לְךָ מִשָּׁם אִשָּׁה

לקט סיפורי קודש על עיניו הצופיות למרחוק
של רביה"ק ההיכל הברכה מקאמארנא זי"ע וכחו הגדול בעניני שידוכים

עיקר התגלות רוח קדשו לעיני כל היה בענין הזיווגים

עיקר התגלות רוח קדשו של **רביה"ק ההיכל הברכה זי"ע** היה בענין הזיווגים ששאלו אותו, ולא היה רשאי השואל לכתוב לו על הכתב אלא שמות של החתן והכלה לבד ושם אמם, ולא העיר שלהם, ולא היה רוצה לידע אלא השמות של הזוג לבד. והשיב לכל אחד, אם החתן הוא בן תורה או לאו, או ירא שמים או לאו, או שהוא רע לשמים ורע לבריות, או רע לשמים לבד, וכן אצל הכלה היה אומר אם היא טובה לזה או לאו. וכן אצל מחותנים אם המחותן הוא עני או עשיר, או יחסן או לאו. ואם כשהיה איזה פגם משפחה גם כן אמר לצד השני, וכיוצא בהם בפרטי פרטיות, שהשיב לכל אחד כמו שהוא.

(הקדמת זוהר חי)

בת קול יוצאת ואומרת בת פלוני לפלוני

כאשר הגיע **רביה"ק ההיכל הברכה זי"ע** למדינת אונגארין נכנסו הרבה מבני המקום לשאול בדעת קדשו אודות שידוכי בניהם שעמדו על הפרק, ורבינו התבונן בקוויטל שלפניו, והפליא לענות פרטים מדויקים אודות המדובר או המדוברת, וכן תיאר את מראה פניהם, ואת סדר יומם, זאת למרות שלא ראה אותם מעולם.

כך היה כאשר נשאל אודות נערה אחת אם היא ראויה לכלה, נענה רבינו ואמר: "פארוואס שלאפט זי נאך אזוי שפעט"... ואכן היתה מאחרת לקום ולא ניהלה סדר יום כראוי.

ופעמים שרבינו הציע שידוכים לחסידים הבאים לפניו, באמרו: "ביתו של פלוני היא הראויה לבנך", או: "בחור פלוני בעל הקומה התמירה, זהו השידוך המיועד מן השמים עבור בתך"...

דבריו של רבינו עשו להם כנפיים, והבריות שחו אודותיהם בפליאה והשתוממות, אולם זקני חסידי זידיטשוב לא ראו זאת בעין יפה, כיון שלא הורגלו לכך בבית מדרשו של רבם הגדול - רביה"ק מהרצ"ה מזידיטשוב זי"ע.

פעם אחת נכנס ראב"ד מונקאטש - **הגה"ק רבי שמואל צבי ווייס זי"ע**, ושאל את רבינו: "וכי ראינו דרך כזו אצל רבינו הקדוש מזידיטשוב? או שמא הרה"ק מלובלין היה נוהג כן לדבר רוח הקודש בפרהסיא"?

נענה רבינו לעומתו במילים חריפות: "אילולי הינך רבי שמואל הערש דיין, וכוונתך לשם שמים, היית מאבד עתה את שני העולמות, ונזרק למקום ששום מלאך או שרף לא היה יכול להוציאך משם".

ורבינו המשיך לגלות דברים מכבשונו של עולם: "אולם מכיון שכוונתך לשם שמים אגלה לך סוד הענין. אמרו חז"ל (סוטה ב.) 'ארבעים יום קודם יצירת הולד, בת קול יוצאת ואומרת, בת פלוני לפלוני', ולכאורה, מי הוא הנצרך להכרזה זו, הלוא הקב"ה יודע את כל אשר נעשה?! אלא מאי, סיבת ההכרזה היא כדי להיוועץ במלאכים ובבית דין של מעלה אם שידוך זה טוב וראוי".

"מה אעשה" - סיים רבינו - "שבדור הזה מתייעצים עמי בענין השידוכים, ולכן הכל גלוי וידוע לפני יותר משאר הצדיקים"....

(מדור לדור, מערכת רבינו)

רבי חיים שמואל מזהיר מאוד

בת כלילת המעלות היתה לו ל**הרה"ק רבי יהושע העשיל פרנקל-תאומים זצ"ל אב"ד קאמארנא** [בן הברוך טעם מלייפניק זי"ע], אולם כאשר הגיעה לפרקה כבר לא היה האב הגדול בין החיים, משכך, ניהלה אמה האלמנה את הצעות השידוכין. במיוחד היא התלבטה בין שני הצעות, האחת היתה של בחור למדן מצוין, והשניה היתה של הבחור חיים שמואל, שנתפרסם לימים כ**הרה"ק רבי חיים שמואל מחאנטשין זי"ע**.

פנתה האלמנה לבית **רביה"ק ההיכל הברכה זי"ע** ושאלה את פיו איזה שידוך נכון עבור ביתה. נענה רבינו ואמר לה: "אמנם פלוני הוא 'למדן' ויודע ללמוד, אבל רבי חיים שמואל מזהיר מאוד, 'ער שיינט'", ואכן השידוך קם והיה.

(בלבת אש)

שידוך זה הוא מן השמים

כותב הר"ר ברוך שליכטער ז"ל:

זקיני - הר"ר יוסף שליכטער ז"ל - נחשב לאחד האמידים בעיר קאמארנא, וברשותו היו המונופולין על כל מצרכי העישון וההרחה שבעיר. פעם הוא נסע ללעמבערג - וסכום כסף גדול בידיו - כדי לקבל את החלוקה השבועית. אולם ביער אוברושין התנפלו עליו שודדים ושדדו ממנו את כל כספו.

בלעמבערג פגש זקיני באחד ממכריו שהלווהו כמה מאות גולדן, מבלי לדעת כי באותה שעה הוא עני ומחוסר כול. וכך הוא הסתיר את מצבו, ואיש לא ידע כי כל כספו נשדד.

באותו זמן הציעו לזקיני שידוך נפלא לבתו, עם בנו של ר' דוד קרייזברג מבאריסלאב, עשיר גדול שהיו ברשותו בארות נפט, ר' דוד זה היה מחסידי **רביה"ק ההיכל הברכה זי"ע**, ולא עשה דבר מבלי לשאול את פיו.

חשב זקיני לעצמו "ייתכן, שביום שני בשבוע - יום השוק בעיר - יבוא ר' דוד לקאמארנא להתייעץ עם רבינו אודות השידוך שמציעים בשביל בנו, טוב אעשה אם אקדים ואלך לרבינו לבקש ממנו שימליץ טוב בעדו".

בבואו לבית הרבי שאלו הגבאי ר' אברהם: "ר' יוסף! הייתכן לעזוב את החנות ביום השוק ולבוא הנה, והרי אתה, כתושב העיר, יכול לבוא אל רבינו גם ביום אחר"?

סיפר לו זקיני את עניין השידוך, ואמר, שרוצה להיכנס אל הרבי, ולבקשו, שאם ר' דוד קרייזברג יתייעץ אתו על ההצעה - יענהו בחיוב.

"האין שם בתך שרה בת גיטל"? - שאלהו ר' אברהם, ולשמע התשובה החיובית המשיך ואמר - "אגיד לך ר' יוסף, ר' דוד כבר היה כאן, ומכיון שדרכו של הרבי שבענייני שידוכין הוא דורש לרשום על הפיתקא רק שם המדובר ושם האם בלבד, רשמתי לר' דוד פיתקא וכתבתי שהציעו לבנו שבת"ל את שרה בת גיטל".

"ויהי כאשר ר' דוד הגיש את הקוויטל נענה רבינו ואמר בזה הלשון: 'ר' דוד! שידוך זה הוא מן השמים! אבל דע לך, שהמחותן הוא עכשיו עני ואביון. אף על פי שיש לו שם כאחד מן הנגידים. וכמה שיבטיח בנדוניה, אף פרוטה לא יתן, כי פשוט אין לו. אבל זיווג הוא מן השמים".....

(בית קומרנא עמ' 71)

שני נביאים בסגנון אחד

בעיר לעמבערג גר בנש"ק אחד בשם רבי יהושע, ולו בת שהגיעה לפרקה, והציעו לו עבורה בחור כליל המעלות, בנו של גביר גדול, שהיה מעוניין לתת נדוניה גדולה עבור הזוג הצעיר, וגם סכום כסף נכבד עבור רבי יהושע עצמו, ובלבד שיזכה להתחתן בזרעו.

כמובן, שרבי יהושע חפץ מאוד לסיים שידוך זה, אולם לפני גמר השידוך הוא נכנס אל הקודש פנימה ושאל את פי **רביה"ק ההיכל הברכה זי"ע**.

להפתעתו, נענה רבינו ואמר שעל אף ששידוך זה יהא הצלחה גדולה עבורו ועבור בתו, אולם הוא אינו מסכים לשידוך, כיון שהוא רואה בעליל שזה אינו זיווגה.

רבי יהושע לא ידע את נפשו, שהרי לפי ראות עיניו מדובר היה בהצעה מצוינת, ועל כן נענה רבינו ואמר לו: "לך ותשאל את **ש"ב הרה"ק מהרי"א מזידיטשוב זי"ע** מה דעתו על שידוך זה. אבער דיא זאלסט שטעלן אויף די ערשטע דיבורים וואס דער זידיטשובער וועט דיר זאגן [תעמיד עצמך על הדיבורים הראשונים שיצאו מפי הרה"ק מזידיטשוב], ולא תדבר מאומה עם בניו הקדושים בענין זה קודם שתשטח שאלתך בפניו".

רבי יהושע נסע לזידיטשוב כשהוא מצויד בדברי רבינו, ויהי כאשר אך נכנס לפני הרה"ק מזידיטשוב, נתן לו הרה"ק מזידיטשוב ברכת שלום, ותיכף נענה ואמר לו: "ניין, ניין, ניין".

לאחר מכן שמע **הרה"ק רבי אליהו מזידיטשוב** אודות הצעת השידוך, ובהיות שהכיר את עניו של רבי יהושע ואת עשרו של הגביר שהציעו לו, וגם ידע שרבי יהושע כבר נתקשה בפרק האשה מתקדשת של בתו, על כן נכנס אל אביו הרה"ק מהרי"א מזידיטשוב וחילה את פניו ששידוך זה נראה מוצלח ביותר עבור רבי יהושע, ועל כן יתפלל בעדו שהזיווג יעלה יפה.

כשמוע רבי יהושע את דברי רבי אליהו נענה ואמר לו: "כבר קדמך רביה"ק מקאמארנא ואמר לי שאשמע רק אל המושכל ראשון של הצדיק מזידיטשוב, וכיון שהגיד שוב אינו חוזר ומגיד"....

(פאר יצחק)

אות קמ

היצר מפתה את האדם בגבהות ובשפלות למנעו מעבודת ה'

קמ. הלא אם תיטיב שאת ואם לא תיטיב לפתח חטאת רובץ וגו'. בשם הבעל שם טוב הקדוש זכותו יגן עלינו, האדם צריך להיות תמיד בדרך הממוצע, לא בהתנשאות ולא בשפלות חס ושלום, וזהו, אם תיטיב שאת, כשטוב לו יש לו התנשאות, ואם לא תיטיב יש לו שפלות, ולפתח חטאת רובץ, אבל כל זה לא טוב, רק, נע ונד תהיה בארץ, שתמיד יהיה לא בהתנשאות ולא בשפלות ועצבות, רק פעם כך ופעם כך, דהיינו אם יבוא לו התנשאות יכריע את עצמו לצד השני, ואם ירגיש שיבוא לו עצבות יכריע את עצמו להיפוך:

והנה משה הוא בחינת הדעת, והר סיני הוא רומז לשני הפכיים, הר הוא בחינת גאות וסיני הוא בחינת שפלות וזהו וידבר ה' אל משה בהר סיני (ויקרא כ"ה, א'), שצריך האדם ליקח בחינת משה בחינת דעת לשתי המדות הללו הר וסיני, שיהיה בידו המשקל נגד היצר הרע לפעמים בבחינת הר שאומר לעצמו הרי אני בן מלך ואיך אני יכול לחטוא לפניו בדברים פחותים, הרי לא נאה לי לעשות כן, ולפעמים בבחינת סיני שמחשיב עצמו כאין וכאפס בביטול גמור נגד ה' ומתייירא לחטוא כנגדו. כי דרכו של יצר הרע להגיס דעתו של אדם בבחינת הר, וגורם לו לזלזל במצוות שהאדם דש בעקביו או שאינם חשובים עבורו, וכמו שהיו פילוסופים שלא התעסקו במצוות מעשיות משום שלא היה נאה להם להתעסק בעניינים גופניים וביקשו להתעסק רק במושכלות, ולפעמים עושה את עצמו כיצר טוב להשפילו בשפלות, ואז חושב האדם לעצמו מה יוסיף ומה יתן שאוסיף עוד מצוה הרי אנכי שפל ונבזה, בכדי למנוע אותו מעבודת ה' יתברך, ואז נקרא בבחינת סיני. ועצה לנגד מדה זאת מדת השפלות הוא לומר הלא יהודי אני, ונגד הגדלות, העצה הוא להשפיל עצמו מצד שפלות החומר, והכל על ידי בחינת הדעת, שאם הוא דבוק למידת הדעת, הוא יכול כל הזמן להיות מודע להרגשותיו ואז יכול להתגבר על מידת הגאוה והשפלות לפי הענין. (צרור החיים דף י' ע"ב)

וזהו ענין משה שהוא סוד הדעת כדאיתא בזוה"ק וכתבי האריז"ל, והכוונה בזה על פי פשוטו, שמשה רבינו היה רואה איך המצריים משעבדים את ישראל בגלות מצרים, וידוע מאמר העולם שיותר קשה להוציא את הגלות מהיהודים מלהוציא את ישראל מהגלות, כי הגלות והעבדות אינה תלויה בעבודה הקשה, כי לפעמים עובד האדם במלאכה קשה לצורך ביתו ונהנה מכך, אלא עיקר העבדות היא במחשבה, שהאדם מרגיש עצמו משועבד כאילו אינו אדם לעצמו וכל מהותו הוא לשרת את אדונו, וזה היה גלות הדעת במצרים, שבני ישראל לא היה להם דעת לעצמם, כמו עבד שמאבד את דעתו לגמרי, ומשה רבינו שהוא סוד הדעת בא לגאול אותם מתוך גלות הדעת, ופקח את עיניהם שיתחילו לחשוב שהם בשעבוד נורא, ואז התחילו לצעוק אל ה' שיוציאם מתוך הגלות יען כי קיבלו דעת, אבל קודם לכן היה כל מחשבתם עסוקה בקש ותבן ובעבודה הקשה, באופן של קוצר רוח מוחלט.

אות קמא

יאמין שהקב"ה נמצא בכל צער ובכך נמתק הדין

קמא. ואליך תשוקתו ואתה תמשל בו. משל ששמעתי, שהיה מלך אחד על כמה וכמה מדינות קרובים ורחוקים, ולמקצת הימים רצה לעמוד על ענין בני המדינה אם הם עובדים אותו באמת, ושלח אחד מעבדיו וכסות ולשון שינה, כאילו הוא מלך הרוצה להלחם עם מלך זה, ויש שעמדו להלחם נגדו, ויש שאמרו מה לנו להלחם, אי מר מלכא אנא עבדא וכו', עד שבא זה למדינה אחת שהיו חכמים גדולים, וחקרו הענין, איך אפשר שיהיה דבר זה כפשוטו, מכמה טעמים, ודאי שהוא שליח המלך לנסות לבני אדם אם ימרדו במלך, לכך יצאו לקראתו ואמרו לו הדברים, והוטב בעיניו על חכמתם, ופנה לדרכו:

והנמשל מובן שזהו שנזכר בזוהר (ח"ב קס"ג א) ענין היצר הרע נמשל לזונה שצוה המלך לפתות את בנו וכו' יעויין שם, הגם שיש בזה ענין פנימי כמו ששמעתי ממורי ענין וידוי אשמנו, שהמלך בעצמו כסות ולשון שינה ובא לכבוש המלכה וכו' ודי בזה למבין.

ומכאן אנו למדים שבכל פעם שמתעורר לאדם תשוקה אודות ענין מתאוות העוה"ז, קנאה תאוה וכבוד, אפשר ללחום עם היצר הרע או להכנע אליו, אבל יש דרך מחודשת שאומרים ליצר הרע, הרי כל המהות שלך היא לבדוק ולחבון ולנסות אותנו האם אנו נאמנים למלך, ותיכף כאשר מגלים את פנימיותו שאינו דבר נפרד אלא הוא חלק מהמציאות האלוקית, סר כוחו מעליו ויתפרדו כל פועלי און.

כי הרע אין לו קיום מחמת עצמו אלא הוא המדריגה התחתונה ביותר של הטוב, וכל קיומו של הרע הוא רק משום שנדמה כלפי חוץ למציאות, אבל באמת הוא הוייה שקרית ומדומה שאין בו ממש, בבחינת רקיעים של שוא, כי המציאות האמיתית הוא בבחינת חיים שיש בו טובה וברכה לעולם המביא לידי דביקות בה' אלקים אמת, וכל מה ששייך להיפך הטוב ולמנוע את הדביקות האלוקית, שייך לעולם השקר שאין לו רגלים ואין לו קיום. ותיכף כאשר מגלים את אפסיות הרע, מתבטל הרע ומתברר שהוא חלק מהטוב ומתעלה כולו לטוב.

והוא דבר גדול כאשר קבלתי ממורי שבכל צער האדם בגשמי וברוחני שאם נותן לב שגם בזה הצער הוא ה' יתברך בעצמו, אלא שהוא דרך לבוש, וכאשר נודע לו זה, הוסר הלבוש ונתבטל הצער וכל גזירות רעות והאריך בזה ודברי פי חכם חן, וכאשר שמעתי ממנו גם כן ענין ה' אלפי"ן אמר אויב ארדוף אשיג אחלק (שמות ט"ו, ט') שאלופו של עולם הוא כאן בהסתר ודברי פי חכם חן: (תולדות יעקב יוסף ויקהל דף ע"ה ע"ב)

כאן נוסף עומק חדש, שלא רק היצר הרע המגיע לפתות את האדם הוא שליח של המלך העליון, אלא גם כל הרע העובר על האדם, וכל הצער והצרות בענייני רוחניות וגשמיות, והוא נראה כלפי חוץ כדבר שאינו טוב, והרי האמת היא שאין מציאות של רע, אלא הכל רק טוב מוחלט, כי מדרך הטוב להטיב, אלא שמתלבש בלבושים שונים ויורד לעולם עם לבוש של צער, ואם מגלים את האמת שהכל טוב, והכל לבוש של המלך, מתבטל הרע ונמתק ונהפך לטוב.

כי המציאות האלוקית היא מופשטת, וכל כולה רק כח של חיות כדי להשפיע ולהטיב, וזהו כל המציאות שלפנינו, וכל מה שלא נכלל בזה הוא היפך של האמת והיפך של המציאות, אלא שהקב"ה מסתתר בתוכו ומחיה אותו בדרך של 'לבוש' והסתר, כאילו מתכסה באופן של רע, וכאשר מגלים ההסתר והלבוש, מתגלה הפנימיות שהיא טוב מוחלט ומתבטל הרע מאליו כמו חושך המתבטל מפני אור.

אות קמב

המלך מתלבש לעבד מורד כדי לנסות העם

קמב. משל מלך אחד שמושל בכיפה, ושלח אחד מעבדיו שינסה המדינות, כאילו הוא עבד מורד באדונו, וקצת המדינות עשו עמו מלחמה ושלטו עליו, וקצת מדינות השלימו עמו, ובמדינה אחת היו חכמים והרגישו שזהו רצון המלך עושה וכו', יעויין שם.

והנמשל מובן, שיש בני אדם שעושין מלחמה עם היצר הרע שעושה עצמו כאילו הוא עבד מורד באדונו, שמפתה בני אדם שלא יעשו רצון הבורא ומלך העולם, ועומדין כנגדו עד ששלטו ביצר, על ידי גודל המלחמה וסיגופים גדולים, ויש בני אדם שהרגישו שהוא עושה רצון הבורא, ושם מלובש שמו הקדוש מן ע"ב שמות הקדושים סאל שהוא ממתיק לסמא"ל, וזהו שכוונת שם הקדוש כוז"ו שבכל מקום יש כ"ז [גימטריא] שם הוי"ה בזו ובזו וכמו ששמעתי זה ממורי והבן: (תולדות יעקב יוסף ויקהל דף ע"ה ע"ד)

שם כוז"ו הוא האותיות שלאחר אותיות הוי"ה, וגם בזה יש אותיות כ"ו כמנין שם הוי"ה, להורות שגם בבחינת אחור יש מציאות אלוקית, וזהו הוראת שם כוז"ו, שהוא מתחלק לאותיות כ"ו ואותיות ז"ו, ונרמז בזה שגם בז"ו וגם בז"ו, היינו גם בבחינת פנים וגם בבחינת אחור, יש מציאות של כ"ו הרומז לשם הוי"ה. וכאשר מכיר שהאחור וההסתר הוא שליח של המלך ואין מציאות של רע ופירוד בעולם, יתפרדו כל פועלי און ונמתק הכל ונהפך לטוב.

ובספר **כתונת פסים** (דף מ"ד ע"א) כתב וזה לשונו: קבלתי ממורי זלה"ה שגם בסמא"ל יש בו שם קודש סאל גימטריא צ"א עולה כמנין יחוד הוי"ה ואדנ"י וכו' ודברי פי חכם חן.

מי שמופשט מענייני הגשמיות משיג הטעם הרוחני של החוקים לפי שורש הבריאה שהם שני כוחות התפשטות וצמצום, שמהם נמשכו מצות עשה ולא תעשה

ואלה תולדות יצחק בן אברהם (כה יט). פירש רש"י ז"ל יעקב ועשו האמורים בפרשה, ויש לדקדק מה רצה רש"י להשמיענו בזה. **הענין הוא על דרך (שבת לא ע"א) תשובת הלל להגר שבא להתגייר על מנת שילמדנו כל התורה על רגל אחת, וקבלו הלל, ולמדו מה דסני לך לחברך לא תעביד. פירש רש"י ז"ל, שהוא מצות 'ואהבת לרעך כמוך'. עיין שם במהרש"א שמקשה, למה לא אמר לו** הלל **בלשון** 'ואהבת לרעך כמוך' **שנצטוינו בתורה, ואפילו** אם רצה לומר לו **בלשון תרגום,** היה צריך **על כל פנים** לומר **בלשון עשה, ותרחם לחברך כוותך,** ולמה **אמר בלשון שלילה ובלשון לא תעשה 'מה דסני לך לחברך לא תעביד'.**

אבל הענין הוא על דרך **אמרם ז"ל (אבות ה א) בעשרה מאמרות נברא העולם, והם כנגד עשרת הדברות (זוהר ויקרא יא:), כאמרם ז"ל (ב"ר א ב) שהסתכל בתורה וברא את העולם,** ואפשר לומר גם לצד ההיפך 'אסתכל בעלמא וברא אורייתא', כי כיון שהעולם נברא על פי התורה, נמצא שההתנהגות הממוצעת בעולם זהו עולם התיקון, ולא ניתנה תורה למלאכי השרת, כי לא בשמים היא. ועל כן כשרוצה להחמיר יותר מכפי עולם התיקון, אות וסימן היא שאין זה אורחא דאורייתא, מאחר ואינו לפי הנוהג שבעולם. וצריך להבין פשר ענין זה של אסתכל באורייתא וברא עלמא.

והנה יובן כשנתבונן **בענין בריאת העולם,** אשר **ידוע שהיה מתחלה הוא ושמו אחד אחדות פשוט בלי שום תפיסה השגה וגבול** משום **שהוא אין סוף.** ההגדרה של 'פשוט' היינו מופשט ובלתי מושג. ושמעתי שבנוסח התפילה בארץ ישראל לא אמרו 'קדוש' שהוא שם תואר כמו שאמרו הבבליים, אלא 'קודש' שהוא שם הפועל. וכן בנוסח הגדה של פסח בארץ ישראל לא נדפס 'הקדוש ברוך הוא' אלא 'הקודש ברוך הוא'. ואפשר משום ש'קודש' רומז על העלם גדול יותר משאר 'קדוש', כי בתואר 'קדוש' יש בו הגדרה לגבי הקב"ה שהוא מופשט, והלא הקב"ה הוא למעלה מכל הגדרה, גם מההגדרה שאי אפשר להשיגו.

וכשעלה ברצונו הפשוט לברוא את העולם, והרי רצונו יתברך הוא אין סוף בהתפשטות מוחלטת בלי גבול, ולכן התחילה הבריאה להתפשט עוד ועוד בלי גבול ובלי צמצום. ובאופן כזה אי אפשר להיוצר בריאה, אשר כל מציאותה מורכבת ממידה וגבול, ועל כן **צמצם את עצמו כידוע (עץ חיים בפתיחה)** במידת הדין שמגבילה את האור המופשט לתוך ספירות וכלים מוגדרים ובאופן זה נברא העולם על ידי שני כוחות, כאשר בתחילה יוצא האור בהתפשטות בלי סוף ואחר כך בא כח הצמצום ומגביל את ההתפשטות.

והנה הכח הראשון של התפשטות והתגלות **ענין אחדות פשוט ואין סוף, הוא דבור 'אנכי' (שמות כ ב)** שהוא עיקר ותחילת עשרת הדברות **ובו** תלויים **כל המצות עשה,** כי 'אנכי' מי שאנכי' היינו עצם עצמותו 'ת' שאין לו סוף ולא תכלית ללא שום צמצום ודין והגבלה, אשר זהו שורש מצוות עשה שנצטוו ישראל ב'קום ועשה' שהוא בחינת התפשטות.

והכח השני של **הצמצום שהוא הגבורות** שעל ידם צמצם הקב"ה את אורו כדי שיוכל להתגלות בבריאה, **הוא** שורש **הלא תעשה** שאדם מצמצם עצמו שלא לעבור על פי ה', **ודיבור 'לא יהיה לך', עם כל פרטי הלא תעשה שבכל התורה כולה,** היורד ומצטמצם **מעילה לעלול בפרטי פרטים.**

הנה נמצא כי **כל השרשים והענפים** של מציאות הבריאה, **כללים ופרטים, שיש להם שורש למעלה** בספירות העליונות, **עשו פרי למטה** שהיא התוצאה **במעשה המצות, וזו היא תורתנו הקדושה עם כל מצותיה חקותיה ותורותיה** הנחלקות בכללות למצוות עשה ומצוות לא תעשה, ששורשן בשני הכוחות הכלליים שבבריאה, התפשטות וצמצום.

והנה אמרו רבותינו ז"ל (יומא כח: עה"פ בראשית כו, ה) 'עקב אשר שמע אברהם בקולי וישמור משמרתי מצוותי חוקותי ותורתי' **וכו' מלמד שקיים אברהם אבינו ע"ה** כל התורה **אפילו ערובי תבשילין, אשר לכאורה תמיה מנא ידע** אברהם את מצוות התורה קודם שניתנו, **ואם נאמר שהשיג מעשה המצות והמשפטים שהשכל מחייב,** כמו כיבוד אב וכיוצא בזה, **אעפ"כ יקשה האיך השיג החוקים שאין להם טעם ואין שום שכל מחייב, כמו פרה אדומה ושארי חוקים** שאינם לפי השכל.

אבל לפי דברינו ששורש המצוות והחוקים הוא בכוחות הרוחניים שלמעלה, **יובן** איך השיג אברהם את החוקים, **כאשר אמרו רז"ל (במדבר רבה יט ד) שאמר** הקב"ה **למשה, לך אני מגלה טעמי פרה, ולאחרים חוקה,** ויש להבין, שאם לאחרים הוא 'חוקה' משום שאין לכך טעם וסברא, איך יכול משה רבינו להשיג טעם הדבר. והביאור בזה, **שכל החוקים יש להם טעם ושורש למעלה בסדר הבריאה,** כי חוקי התורה הם תוצאה של חוקי הבריאה העליונים, **כי הבריאה היתה על פי התורה, רק כי לאו כל מוחא סביל דא** להשיג שורש סדר הבריאה, **לכן לאחרים חוקה.**

אבל כשהתורה אמרה שפרה אדומה וכיוצ"ב הם 'חוקה', **לא דברה תורה בגדולים כמשה ואברהם אבינו ע"ה שאין לך דבר עומד בפניהם להיות חוקה, אבל כל החוקים הם אצלם מצות** המובנים על פי השכל, **לידיעתם והשגתם טעמם ושרשם** בחוקי הבריאה, וכגון מצות ציצית אינה מושגת לפי השכל הטבעי, אך כאשר מכירים את מערכת הבריאה אפשר להבין את טעם המצוה גם לפי השכל האנושי.

אבל דבר זה שחוקי התורה שאין להם טעם יהיו מובנים ומושגים כמו מצוות התורה שיש להם טעם, **אי אפשר להיות שיתהפכו החוקים למצות לפניו, אם לא בהתבטל** טעמי **המצות** הכלליים **מפניו ואינם נוהגים אצלו, על דרך משל כל הלא תעשה** כגון **לא תרצח לא תנאף לא תגנוב, שאין האזהרות אלו ראוים לפניו** כי הוא כבר אינו שייך לזה **מחמת שבירת תאותו עם כל המדות גשמיות שאינו משתמש עמם לצרכו כלל** אלא מתנהג עם מידותיו **בלתי לה' לבדו,** וכן כל **עשיית צרכיו** הגשמיים כשאינם לצורך גבוה, **הם מאוסים אצלו, כלכלוך הטיט והצואה שאינם צריכים להזהיר לשום אדם שירחק מהם כי בלאו הכי יעשה** כן להרחיק מהם **מפני המיאוס. ועל דרך זה אמר דוד המלך ע"ה (תהלים קט כב) 'ולבי חלל בקרבי'** שאין לו שום נטיה לתאוות היצרים הגופניים, כי הרגו ליצר על ידי ריבוי התגברות ותעניות (ירושלמי ברכות פ"ט ה"ה) ונמצא שהחלל השמאלי שבלב ששם שוכן היצר הרע היה אצלו ריק וחלל. וכן לגבי המצוות אינו צריך ציווי מיוחד לעשות כן, כי לנוכח הויית הבריאה הוא מבין מעצמו שעליו לעשות כן, כמו שאין צריך לצוות על האדם לנשום כי הוא מבין שזה חיותו וקיומו. **הנה לאדם כזה שאין** טעמי **המצות** הגשמיים **נוהגים אצלו, מגלים לו טעמי החוקים, ונעשים לו החוקים למצות.**

הצדיקים יכולים לסלק עצמם ולהגיע למסקנא העליונה האמיתית, כמו איסור לא תנאף שהוא נגד הדרגות העליונות וזיווגי המידות. וכן יכולים להשיג שדרגה פלונית בבריאה משתלשלת למצוה פלונית, וחוק פלוני בבריאה גורמת לחוק פלוני בתורה. אך כל זמן שעדיין יש בו נטיות טבעיות וגופניות לא יוכל להגיע לסקנא זו, כי המצוה עדיין נאחזת במקום הגשמי.

והכלל הוא, כי כל נגיעה עצמית או תאוה או תפיסה בגשמיות או נטיות הלב לגופניות, תקלקל את האדם מלהביט בשורש הדבר הרוחני, כי המציאות התחתונה הגשמית נאחזת בו ונתפסת אצלו כמציאות ממשית, ולא יוכל לראות את הדרגות הרוחניות המופשטות כדבר האמיתי.

וזהו אמרם ז"ל (נדה סא ע"ב) שיתבטלו המצות לימות המשיח, וביאור הדבר הוא, שלא יתבטלו עצם המצוות, אלא תתגבר הרגשת המציאות האלוקית **כי 'מלאה הארץ דעה את ה'' (ישעי' יא ט),** והנטיות הגשמיות יתבטלו ויגיעו כולם להכרת האמת, ועל כן **יהיה להם תורה אחרת,** כמאמר חז"ל (ויק"ר יג, ג) 'תורה חדשה מאתי תצא', והיינו **שמן החוקים** שאין להם טעם **יהיו מצות** שיש להם טעם.

לאחר שמשיג את טעמי המצוות בשורשם והחוקים נהפכים למצוות, עולה לדרגה גבוהה יותר לשורש האחדות האלקית ששם מתבטלים גם המצוות וגם החוקים

ומלבד דרגה זו שהחוקים נהפכים יש דרגה נוספת, שהמצוות והחוקים מתבטלים כליל, והוא **כשהולך מחיל אל חיל** ומתפשט ועולה גם מן השכליים הרוחניים, **והיה רק למעלה** בביטול כל המציאות, **עד שיגיע אל שורש כל התורה והמצות שהוא 'אנכי ה' אלהיך'** היינו המצוה להאמין שאין שום מציאות נפרדת אלא הכל **אחדות פשוט ואין סוף** כמו שהיה קודם הבריאה. **ובעמדו שם,** בשורש כל השרשים, במקום העליון שלפני התפשטות וצמצום אורו יתברך, אזי **תרפינה כנפי כל המצות והחוקים, וכולם** יהיו **בטלים,** כי שורש כל המצוות והחוקים הוא בשני הכוחות של התפשטות וצמצום אורו יתברך, שעל ידם נתהווה הבריאה, אך כאשר עולה עד למעלה ששם אין שום מציאות אלא הכל אחדות אלוקית מוחלטת, בטלים כל המצוות והחוקים, **שהרי** באותה שעה **הוא** במצב של **ביטול היצר הרע** לגמרי, **להיותו עומד למעלה וקודם התחלת הבריאה** כשלא היה עדיין שום מציאות גשמית אלא אחדות אלוקית בלבד, ללא רע, דהיינו ללא פירוד וישות, **והיצר הרע מנין,** כשהנטיה לרוע ופירוד אינה קיימת והכל אחדות אלוקית.

התחלת העבודה היא ב'סור מרע' ורק אחר כך עולים ל'עשה טוב' ולכן אמר הלל להגר בדרך שלילה

והנה באמת שבתחילת וקודם הבריאה הוא העשה ששורשו בדיבור הראשון **'אנכי ה' אלהיך'** הרומז על גילוי התפשטות אורו יתברך, **ואחר כך הלא תעשה** ששורשו בדיבור השני 'לא יהיה לך' הרומז על צמצום אורו יתברך. **אבל בהשגת המצות** בתוך מוח האדם **צריך להיות להיפך, בתחילה 'סור מרע'** בזיכוך האדם מנטיותיו הגשמיות, **ואח"כ 'ועשה טוב'** בדביקות אל דרגות הקדושה. **שהרי האדם בתחילה 'פרא אדם יולד' (איוב יא יב)** ויצריו נוטים אל הרע, **ומדרגתו למטה מטה,** ובכדי שיוכל להתדבק לצד הקדושה ואל הדביקות האלוקית **צריך להוסיף** תחילה **מחול על הקדש** על ידי 'סור מרע' כדי שיוכל להתעלות **למעלה מעלה** ב'עשה טוב' **עד** שיגיע אל האחדות האלוקית כפי הציווי **'אנכי ה' אלקיך'.**

וזהו שהגר שבא להתגייר רצה ללמוד כל התורה 'על רגל' פירוש קיום והעמדה 'אחת' ולהגיע אל שורש האחדות בביטול כל העולמות היינו מצות 'אנכי ה' אלהיך' שהיא שורש ויסוד כל מצוות התורה. **והנה באמת למדו** הלל את הדרך כיצד להגיע לדרגה זו, אלא שלא היה יכול ללמדו תיכף מצוה זו במפורש, כי **אם אמנם** נכון הדבר **ששורש הכל הוא 'אנכי ה' אלהיך' כנזכר, אבל הגר לא היה יכול להבין השגת 'אנכי' אם לא בדרך שלילה תחילה** היינו 'סור מרע' ששורשו במצות **'לא יהיה לך', מפני היות מדריגתו תחילה מטה מטה. וזהו שאמר** לו הלל **'ואידך פירושא זיל גמור'** והיינו שמצות 'אנכי' הוא המשך הפירוש של 'לא יהיה לך', **כי מצות 'ואהבת** לרעך כמוך' **והשלילה 'מה דסני לך לחברך לא תעביד' הוא** נמשך משורש **מצות 'אנכי' ו'לא יהיה לך', וכהבנת פירוש רש"י ז"ל** שהכוונה שלא לעבור על ציווי השי"ת הנקרא 'רעך'. וזהו שאמר לו הלל לאותו גר, שתחילה 'יעסוק ב'סור מרע' שלא לעבור על ציווי ה' [הנרמז ב'מה דסני לך לחברך לא תעביד' שהוא בדרך שלילה, הנמשך מדיבור 'לא יהיה לך'], ולאחר מכן יגיע כרצונו אל הדביקות האלוקית על ידי 'עשה טוב' [הנרמז ב'ואהבת לרעך כמוך' בקום ועשה, הנמשך מדיבור 'אנכי ה' אלקיך' שהוא יסוד 'כל התורה על רגל אחת'].

הכתוב מרמז שסדר הבריאה הוא תחילה לזכך את הגוף הבהמי הנרמז ב'עשו', ולאחר מכן להתדבק בעבודת הנשמה הנקראת 'יעקב'

וזהו 'ואלה תולדות יצחק בן אברהם', כלומר 'ואלה תולדות' היינו **שזה הוא סדר הבריאה,** שתחילה יש כח של גילוי והתפשטות אורו יתברך, ואחר כך יש כח שני של צמצום האור.

ברכת מזל טוב

מעומקא דלבא נשדר לן שופריה בברכתא מעלייתא קדם ידידנו הנעלה, המעטר את הגליון במשנת דבורה"ק זי"ע ודולה ומשקה מתורתכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א במשנת אוד שבעת הימים הבעש"ט, שמו מפארים עדת חבלו, גדול בישראל שמו, אוצר כלי חמדה, משקה לעדרים נחלי תבונה

הגה"צ רבי **יחיאל יהושע שיינפלד** שליט"א

משפיע קהילתינו הקדושה, ומח"ס "אש המועדים"

לרגל השמחה השדויה במעונו

בנישואי בנו החתן שלמה נ"י

עב"ג נכדת הגאה"צ המפו' רבי חיים וייס שליט"א גאב"ד ביתר

נעטר לזן כתרין במילין יקידין בבסא דברכתא מהיכל הברכה ואוצר החיים שיזכה לראות ממנו ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה במסילות רבותינו צדיקי עולם